

1989-ben és 1990-ben már 180 városi lakás teljes fűtés- és részbeni melegvíz-szolgáltatását tudja ellátni az „aprítékos” fűtőmű a város több közületi épületének és ipari vállalatának hőigényszükséglete kielégítése mellett.

Ezen ötéves üzemeltetési ciklus végén azonban óhatatlanul feltolul a kérdés, hogy vajon nyugati szomszédaink példája alapján kormányzatunk miért nem részesíti kedvezményben (például adó) azokat az egyéni építkezőket, közületeket, vállalatokat, akik fűtési rendszerük alapanyaggal való ellátásához a környezetbarát bioanyagokat, így pl. a fahulladékból előállított faaprítékokat választják? — Vagy akik azt megtermelik?

Vendégváró szeretettel várja városunk egyedülálló, ritkaságszámba menő, kiválóan működő, környezetbarát fűtőműve tapasztalatcserére a soproni egyetemünkről kikerülő jövő nemzedék szakember-utánpótlását, de sajnos az elmúlt öt év alatt nem sok érdeklődés mutatkozott azon fűtőmű iránt, melyre TATA városa és a fűtőmű üzemeltetője méltán büszke lehet.

Az álom tehát megvalósult! Akik megálmodták, boldogan nevelhetik gyermekeiket, unokáikat egy tiszta levegőjű, gyönyörű városban, megújuló hazánk boldogulása felé.

Biztatom a szakembereket: jöjjenek el és nézzék meg ezt a környezetbarát fűtőművet és kövessék a példát. Mindenkit szeretettel vár: TATA!

MENTSÜK MEG A FÜZÉRRADVÁNYI FASORT!

A Zemplén-hegység egyik legjellegzetesebb, sokszor megcsodált látnivalója a Sátoraljaújhely—Pálháza közútról a Kastélyparkhoz vezető 850 méter hosszú erdei- és feketefenyők alkotta fasor.

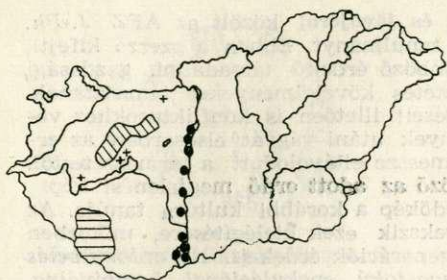
Ezt a fasort eredetileg az 1860-as években a kastély és a környező földek birtokosa, gróf Károlyi István létesítette. A nagyhírű kastély Ybl Miklós tervei alapján 1857—59. években nyerte el mai formáját. Ehhez rendkívül jó érzékkel választották meg a felvezető út helyét és annak fafaját, a Dél-Franciaországból származó, különleges alakú *Pinus silvestris* „*Virgata*”-t.

A fasor mind keletről, mind nyugatról nagy távolságból látható, szinte jelképezi a kastélyparkot, hogy mennyire, azt a Moszkva—Budapest légijárat rendszeres utasai tudják megmondani, hiszen 10—11 km magasságból is nagyon szépen jelzi, jellemzi a vidéket. A fasorban lévő eredeti egyedek sajnos elérték életkoruk felső határát, ezért lassan pusztul a fasor. Történt az elmúlt évtizedekben sőt régebben is pótlásra kísérlet több kevesebb sikerrel, ezek a beültetett fák azonban *Pinus nigra* egyedek. Féltő, hogy az egyre nagyobb szá-

mú feketefenyő egyeddel való pótlás hatására a fasor elveszti páratlan szépségét, egyszerű fasorrá degradálódik. Úgy érzem, ezt valamennyiünk — a jelen és a jövő generációjának — érdekében meg kell akadályoznunk.

A Hegyközi Erdészeti Igazgatóság lelkes erdőművelői, akik ezer szállal kötődnek e tájhoz, 1985-ben tobozgyűjtéshez, majd magpergetéshez és ültetéshez fogtak. Egyik csemetekertjükben immár kettőezernél is több kétéves *Pinus silvestris* „*Virgata*” csemete vár külső forma alapján történő szelekció utáni kiültetésre. Erre azért van szükség, mert a fajtatulajdonságok magról csak részben öröklődnek, így kiültetés előtt célszerű kiválogatni a tipikusan girbe-gurba egyedeket. Ezen habitus alapján való szelekció a 4—5. évben végezhető el, mert korábban a kiültetés korai, tekintettel mindarra a sok veszélyre, ami egy „ütszéli” fasorra vár napjainkban. Legeltetés, tarlóégetés, gyomok okozta konkurrencia, hogy csak a legfontosabakat említsem. Jelenleg az „elegyarány” 129:70 a *Pinus silvestris* „*Virgata*” és a *Pinus nigra* viszonylatában. Tehát a „*Virgata*” dominál, ez adja meg a fa-

Folytatást lássad a 181. oldal alján.

- *Crataegus nigra*
- + *Amelanchier ovalis*
- *Spiraea salicifolia*

5. — *A fekete galagonya, a fanyarka és a fűzlevelű gyöngy vessző hazai előfordulása*

rülete Alsó-Ausztriától Nyugat-Szibériáig a sztyepp és erdős-sztyepp övben van. Hazánkban a Magyar-Középhegység alföldre néző lejtőin, a Dél-Dunántúl és az Alföld elsősorban lösz területein él. Pusztai cserjésekben, lösz és sziki töl-

gyesekben, karsztbokorerdőkben, pusztafüves lejtőkön, felhagyott szőlőkben, legelőkön, mezsgyéken kerülhet szemünk elé.

Fekete galagonya

2000 Ft

(*Crataegus nigra* W. et K.)

A mindenütt gyakori egybibés galagonyán (*C. monogyna* JACQ.) és csere galagonyán (*C. laevigata* POIRET/ DC.) kívül egy ritka faj, a fekete galagonya is él Magyarországon. Cserjeméretű, esetleg kisebb fává is megnőhet. Levellei 5—9 cm hosszúak, a levéllemez felül szőrös, alul gyapjas. Május—júniusban nyíló virágaiban öt bibét találunk. Termése gömbölyű, fényesfekete színű. A fajt 1801-ben a magyarföldi botanika egyik legnagyobb alakja, Kitaibel Pál mecénásával, Waldstein Ádám görffal együtt írta le. Hazája Délkelet-Európában van, nálunk a Duna mentén a Csepel-szigettől a Mohácsi-szigetig ligeterdők, ártéri cserjések lakója. Gyakran kereszteződik az egybibés galagonyával, hibridjük a *C. x degenii* ZSÁK.

Bartha Dénes

HELYESBÍTÉS: Lapunk 1. számának 14. oldalán a fajnevek sajnós hiányosan jelentek meg. A Magyar vadkörté-hez pótlandó: (a térképen kör), a Molyhos körté-hez pótlandó: (a térképen kereszt).

„Ergonómiai vizsgálatok és eredmények alkalmazása az erdőgazdaságban” című témában tartották 18. konferenciájukat a közép-európai munkatudományi és erdőtechnikai intézmények április 17. és 20. között Bécsben és Gmundenben. Ausztriából, az NSZK-ból, Svájcban és Csehszlovákiából Magyarországgal együtt 27 intézet vett ezen részt 59 fővel. Tőlünk az ERTI delegált három kutatót. Összesen 35 előadás hangzott el, ezek között élénk érdeklődést váltott ki dr. Verbay József tud. osztályvezető-helyettes két előadása. Az egyikben a magyar erdészeti ergonómiai kutatások eredményeit foglalta össze, a másikban konkrét példán mutatta be, miként lehet az ERTI-ben kidolgozott tervezési, szervezési eljárás alkalmazásával az embert — de az erdőt is — kímélve a teljesítményt növelni, az önköltséget pedig csökkenteni.

(Burján Árpád)

sor jellegét. Az erdeifenyők pótlásaként a fasorba került feketefenyők lecserélése célszerű a fasor megújítása során a sokkal dekoratívabb, torz alakzatában is kellemes benyomást keltő, cédrusszerű *Pinus silvestris* „Virgata” fajtára. Az eredeti fasorból az utóbbi 15—20 évben kipusztult egyedek száma 80 db, ennek jelenleg 64%-a van pótolva fiatal erdeifenyővel, 29 db helye sajnos üresen áll. (1965. évtől: 51 db közönséges erdeifenyő van ültetve.)

Sajnálatos és szomorú tény, hogy a szemet, lelket gyönyörködtető fasor hovatartozása sem tisztázott egyértelműen és félő, hogy a sok gazda között mégis „gazdátlanul” pusztul, elpusztul a fasor. Úgy érzem, a táj erdőt, környezetet védő és szerető szakembereinek összefogására van szükség ahhoz, hogy e pótolhatatlan értékű természeti értéket átmentsük a jövő generációi részére, addig amíg nem késő.

Lenár György